

Робоча програма навчальної дисципліни «*Цифрова економіка та управління*» складена відповідно до освітньо-професійної програми «*Менеджмент організацій і адміністрування*», спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2022 рік.

Розробник:

Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н, професор

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н, професор

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту та адміністрування

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Зоя ГАЛУШКА**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради економічного факультету **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни. Метою дисципліни є набуття теоретичних знань, прикладних навичок та умінь вирішення професійних завдань, що виникають в різних сферах цифрової економіки та управлінських процесах, що дасть змогу підготувати висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками необхідними для розв'язання складних спеціалізованих завдань щодо поглиблення цифровізації економіки та управління з використанням елементів штучного інтелекту. Навчальна дисципліна «Цифрова економіка та управління» вивчає зміст та побудову цифрових економічних відносин на основі цифрових продуктів/послуг, таких як: BioTech, WealthTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, GovTech, FinTech, RegTech, AgriTech, Edtech. Переваги вивчення дисципліни в цілеспрямованому формуванні у майбутніх фахівців знань і професійних компетентностей, необхідних для управління економічними об'єктами в процесі їх цифровізації, та впровадження цифрових технологій в секторах промисловості, бізнесі та державному управлінні для підвищення їх ефективності, конкурентоздатності, забезпеченні сталого національного розвитку, зростанні обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення України.

Пререквізити: «Менеджмент», «Економічна теорія», «Розробка і прийняття управлінських рішень».

Результати навчання.

Результатом вивчення навчальної дисципліни є формування загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Цифрова економіка та управління» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Компетентності:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни _____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	4-й	8-й	4	120	2	15	30			75		залік
Заочна	4-й	8-й	4	120		8	2			110		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Основні засади цифрової економіки											
Тема 1. Цифрова економіка: зміст, визначення та характерні особливості.	15	2	4		9		15	1				14
Тема 2. Четверта промислова революція як каталізатор цифрових трансформацій	15	2	3		10		15	1				14
Тема 3. Ризики та можливості цифрової економіки	15	1	5		9		15	1	1			13
Тема 4. Ринок цифрових продуктів	15	2	3		10		15	1				14
Всього за М1	60	7	15		38		60	4	1			55
	Змістовий модуль 2. Практичні аспекти цифрових технологій в економіці та управлінні											
Тема 5. Цифрова трансформація бізнесу	15	2	3		10		15	1				14
Тема 6. Штучний інтелект та великі дані в управлінні організаціями	15	2	4		9		15	1				14
Тема 7. Цифрові екосистеми та складні інформаційні системи (платформи).	15	2	4		9		15	1				14
Тема 8. Електронний бізнес та електронна комерція.	15	2	4		9		15	1	1			13
Всього за М2	60	8	15		37		60	4	1			55
Усього годин	120	15	30		75		120	8	2			110

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Цифрова економіка: зміст, визначення та характерні особливості. 1. Поняття цифрової економіки. 2. Наскрізнi технології як основа цифровізації.

	3. Поширення нових бізнес-моделей. 4. Цифрова система та сегменти цифрової економіки.
2	Тема 2: Четверта промислова революція як каталізатор цифрових трансформацій 1. Індустрія 4.0 (Industry 4.0) - провідний тренд «Четвертої промислової революції» 2. Базові технології четвертої промислової революції. 3. Принципи побудови «Індустрії 4.0» 4. Тенденції розвитку технологій.
3	Тема 3: Ризики та можливості цифрової економіки 1. Можливості цифрової економіки 2. Поняття ризику, ризики в цифровій економіці 3. Цифровий ризик та цифрова безпека 4. Види та зміст ризиків цифрової економіки
4	Тема 4: Ринок цифрових продуктів 1. Цифрові товари і послуги. 2. Цифровий єдиний ринок та регуляція. 3. Характеристика спеціалізованих цифрових продуктів/послуг, таких як: BioTech, WealthTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, GovTech, RegTech, AgriTech, EdTech, CivicTech, Insurtech та ін.
5	Тема 5. Цифрова трансформація бізнесу 1. Цифрова трансформація 2. Переваги цифрової трансформації компанії 3. Складові цифрової трансформації 4. Інструменти цифрової трансформації бізнес-моделі
6	Тема 6. Штучний інтелект та великі дані в управлінні організаціями 1. Історія виникнення та запровадження штучного інтелекту. 2. Сфери застосування штучного інтелекту в управлінні 3. Зміст великих даних Big Data та напрями використання в управлінні організацією
7	Тема 7. Цифрові екосистеми та складні інформаційні системи (платформи) 1. Цифрові екосистеми в управлінні на різних рівнях економічної агрегації 2. Цифрові бізнес-екосистеми як форма організації підприємницької діяльності 3. Концепт цифрової платформи. 4. Екосистеми цифрових платформ як фактор трансформації бізнесу.
8	Тема 8. Електронний бізнес та електронна комерція 1. Поняття та складові електронного бізнесу. 2. Електронна комерція в контексті цифровізації економіки 3. Бізнес-моделі електронної комерції

Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Цифрова економіка: зміст, визначення та характерні особливості. <ul style="list-style-type: none"> • Зміст та визначення цифрової економіки • Логіка суспільного розвитку в контексті цифрової економіки • Цифрова економіка як складова нової економічної реальності • Сутність цифрової економіки: вітчизняні реалії
2	Тема 2: Четверта промислова революція як каталізатор цифрових трансформацій <ul style="list-style-type: none"> • Поняття Четвертої промислової революції • Зміст та особливості Індустрії 4.0

	<ul style="list-style-type: none"> • Історичний поступ терміну «Індустрія 4.0»
3	<p>Тема 3: Ризики та можливості цифрової економіки</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ризики переходу до Гіг-економіки • Специфічні ризики цифрової економіки • Роль держави у сприянні інвестиціям в умовах цифрової економіки
4	<p>Тема 4: Ринок цифрових продуктів</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особливості ринку цифрових продуктів • Структура ринку цифрових продуктів • Ціноутворення на ринку цифрових продуктів
5	<p>Тема 5. Цифрова трансформація бізнесу</p> <p>Теоретичні аспекти цифрової трансформації бізнесу</p> <p>Цифровізація, діджиталізація, оцифрування, трансформація, автоматизація: в чому різниця?</p> <p>Переваги та обмеження цифрової трансформації</p> <p>Відмінність підходу до трансформації на різних рівнях бізнесу</p> <p>Види бізнес-моделей та можливості їх цифровізації</p>
6	<p>Тема 6. Штучний інтелект та великі дані в управлінні організаціями</p> <ul style="list-style-type: none"> • Історія виникнення, можливості та перспективи створення штучного інтелекту. • Прийняття управлінських рішень за допомогою системи штучного інтелекту • Інтелекту • Зміст Великих даних. «Великі дані» як джерело інформації. • Актуальність використання моделі Big Data в бізнес-процесах
7	<p>Тема 7. Цифрові екосистеми та складні інформаційні системи (платформи)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зміст та структура цифрової екосистеми • Державна політика розвитку цифрової екосистеми України • Концепт цифрової платформи, види платформ • Цифрові платформи як ядро цифрової економіки
8	<p>Тема 8. Електронний бізнес та електронна комерція</p> <ul style="list-style-type: none"> • Розвиток електронного бізнесу в Україні • Електронна комерція: характеристика цифрових маркетплейсів. • Цифровізація процесу управління ланцюгами поставок

Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота студентів з дисципліни «Цифрова економіка та управління» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни, використання ресурсів неформальної освіти.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Цифрова економіка: зміст, визначення та характерні особливості. Проблеми цифрової економіки	9
2.	Тема 2: Четверта промислова революція як каталізатор цифрових трансформацій Проблеми українського бізнесу щодо конкурентоспроможності в умовах Індустрії 4.0 Перспективи України в Індустрії 4.0	10
3.	Тема 3: Ризики та можливості цифрової економіки	9

	Роль держави в становленні та розвитку цифрової економіки	
4.	Тема 4: Ринок цифрових продуктів Характеристика цифрових продуктів/послуг, таких як: BioTech, WealthTech, RetailTech, FinTech, LegalTech, GovTech, FinTech, RegTech, AgriTech,	10
5.	Тема 5. Цифрова трансформація бізнесу Обрати і охарактеризувати одне цифрове рішення https://www.it.ua/products Охарактеризувати практику реалізації цифрового рішення на прикладі реального кейсу https://www.it.ua/cases Оформити завдання у вигляді презентації. Особливості Промислового Інтернет речей Приклади впровадження промислового Інтернет речей	10
6.	Тема 6. Штучний інтелект та великі дані в управлінні рганізаціями Нові світові тенденції розробки та впровадження штучного інтелекту Генеративний штучний інтелект в управлінні бізнес-процесами	9
7.	Тема 7. Цифрові екосистеми та складні інформаційні системи (платформи) Особливості «Блакитного океану» Вітчизняні технологічні платформи Переваги та проблеми цифрових платформ Приклади реалізації концепції Smart city	9
8.	Тема 8. Електронний бізнес та електронна комерція Світовий електронний бізнес Основні тенденції розвитку ринку електронної комерції в Україні Електронні системи державних закупівель в Україні	9

Методи навчання

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари та ін.);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- контрольні роботи (тематичні);
- тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;
- презентації результатів виконання завдань;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми поточного та підсумкового контролю:

- формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента;

– формою підсумкового контролю є залікн.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, виконання індивідуальних завдань). Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (залік).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих студентом у процесі навчання оцінюється зараховано з градацією балів за такими *критеріями*:

– А (90-100) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– В (80-89), С (70-79) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

–D (60-69), Е (50-59) (залежно від набраних балів під час поточного контролю) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок.

Оцінка результатів як такихі, що незараховано – студент не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	7	8	8	7	7	8	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни.
2. Проблеми українського бізнесу щодо конкурентоспроможності в умовах Індустрії 4.0
3. Охарактеризувати перспективи України в Індустрії 4.0.
4. Розкрити теоретичні аспекти цифрової трансформації бізнесу
5. Охарактеризувати відмінності у розумінні понять: цифровізація, діджиталізація, оцифрування, трансформація, автоматизація.
6. Визначити переваги та обмеження цифрової трансформації
7. Які існують відмінності підходу до трансформації на різних рівнях бізнесу
8. Охарактеризувати види бізнес-моделей та можливості їх цифровізації
9. Навести приклади успішних кейсів цифрової трансформації бізнесу
10. Цифровізація і цикли Гартнера
11. Роль цифрового лідера
12. Зміст та структура цифрової екосистеми
13. Державна політика розвитку цифрової екосистеми України
14. Концепт цифрової платформи, види платформ
15. Цифрові платформи як ядро цифрової економіки
16. Особливості «Блакитного океану»
17. Вітчизняні технологічні платформи
18. Переваги та проблеми цифрових платформ
19. Приклади реалізації концепції Smart city
20. Цифрова екосистема DREAM
21. Сутність та базові принципи Інтернету речей
22. Стандарти та архітектура Інтернету речей
23. Світовий електронний бізнес
24. Основні тенденції розвитку ринку електронної комерції в Україні
25. Електронні системи державних закупівель в Україні
26. Поняття та складові електронного бізнесу.

27. Розвиток електронного бізнесу в Україні
28. Електронна комерція в контексті цифровізації економіки
29. Зміст та особливості електронної комерції
30. Бізнес-моделі електронної комерції
31. Спільна розробка цифрових продуктів
32. Цифровізація процесу управління ланцюгами поставок

Зарахування результатів неформальної освіти

Згідно Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (27.11.24) здобувачу освіти можуть бути зараховані як результати вивчення окремих тем освітньої компоненти результати неформальної освіти, здобутої на освітніх платформах Дія.Освіта, UdeMy, Coursera, Ukraine Global Faculty та ін., які підтверджені сертифікатом й відповідають тематиці.

Рекомендована література

1. Дмитренко В. І. Нормативно-правове регулювання впровадження електронного урядування на місцевому рівні в Україні. *Право та державне управління*. № 4 (29). Том 2. 2017. С. 55-61.
2. Добрынин А. П. Цифровая экономика – различные пути к эффективному применению технологий (BIM, PLM, CAD, IOT, Smart City, BIG DATA). *International Journal of Open Information Technologies*. 2018. № 67. С. 4–7.
3. Краус Н. М., Клаус К. М. Інноваційне табло України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 6. URL: <http://www.easterneuropeebm.in.ua/6-2017-ukr>.
4. Криворучко О. С., Краус Н. М. Імперативи формування та доміанти розвитку цифрової економіки у сучасному парадигмальному контексті. *Парадигмальні зрушення в економічній теорії XIX ст.: III Міжнародна науково-практична конференція, 2–3 лист. 2017 р.: тези доповідей*. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. С. 681–685.
5. Куприяновский В. П. Розничная торговля в цифровой экономике. *International Journal of Open Information Technologies*. URL: <https://istina.msu.ru/publications/article/22278615/> Kupriyanovskiy, V. [“Roznichnaya trgovlya v
6. Олексюк Л. В. Законодавче регулювання ідентифікації фізичних та юридичних осіб в електронних урядуванні, демократії та комерції. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua>.
- 7.Парамонов В. Інтернет речей. «Розумна» електроніка. URL:<https://www.turkaramamotoru.com/uk/Інтернетречей-20010.html>
8. Цифрова адженда України – 2020 (Цифровий порядок денний – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти —цифровізації України до 2020 року. NITECH office. грудень 2016. 90 с. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
- 9.Штучний інтелект. Інтернет речей. Допомога чи загроза?! Матеріали другої науково-практичної конференції «Інтернет речей: проблеми правового регулювання та впровадження». Київ, 2018. С.60-61 25.
- 10.Штучний інтелект. Проблеми та перспективи впровадження електронного урядування в Україні. Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції «Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право в Україні та світі». Полтава, 2018. С. 53-54 27
- 11.Industrie 4.0 in a Global Context Strategies for Cooperating with International Partners / Н. Kagermann, R. Anderl, J. Gausemeier, G. Schuh, W. Wahlster (Eds.); acatech STUDY. Herbert Utz Verlag GmbH, 2016. 74 p.
- 12.Ralf C. Schlaepfer, Markus Koch, Philioo Merkofer. Industry 4.0. Challenges and solutions for the digital transformation and use of exponential technologies. Deloitte. URL:: <http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ch/>

13. Lorenz M. Man and Machine in Industry 4.0. How Will Technology Transform the Industrial Workforce Through 2025? URL: <https://www.bcgperspectives.com/content/articles/technology/business/transformation/engineered/products/infrastructure/man/machine/industry/4/#chapter1>

Інформаційні ресурси

1. Департамент промисловості, інновації та науки. URL: <https://industry.gov.au>
2. Організація економічного співробітництва та розвитку URL: <http://www.oecd.org/sti/ieconomy>
3. Офіційний сайт платформи «Індустрія 4.0». Федеральне міністерство з економічних питань та енергетики. Федеральне міністерство освіти та наукових досліджень, Німеччина. URL: <http://www.plattform/i40.de/>
4. Портал Європейської Комісії. Закони про Інтернет речей. URL: <https://ec.europa.eu/digitalsinglemarket/en/policies/internet-things>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-kohnatsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>